

Tilkendegivelse

Meddelt den 12. oktober 2011

i faglig voldgiftssag, 2011.0037

FOA Fag og Arbejde

(advokat Peter Nisbeth)

mod

RLTN (Regionernes Lønnings- og Takstnævn)

og

Region Nordjylland

(advokat Morten Ulrich)

Tvisten

Denne sag drejer sig om fortolkning af reglerne for tildeling af kvalifikationstillæg i overenskomst fra 1997 vedrørende løn- og ansættelsesvilkår for social- og sundhedspersonale for opskolede sygehjælpere efter endt uddannelse.

Påstande

Klager, FOA Fag og Arbejde, har nedlagt påstand om, at Region Nordjylland skal foretage efterbetaling til Benedikte Lillian Jensen og Jonna Thimm Larsen, således at beregning heraf i forhold til Benedikte Lillian Jensen sker på baggrund af opgørelsen i bilag 7 med reduktion for Region Nordjyllands modkrav, bilag 7a, og i forhold til Jonna Thimm Larsen sker på baggrund af bilag 8.

De indklagede, RLTN og Region Nordjylland, har principalt påstået frifindelse, subsidiært frifindelse mod, at Region Nordjylland foretager efterbetaling til Benedikte Lillian Jensen og Jonna Thimm Larsen for tiden efter den 11. december 2004, og således at beregning heraf sker på baggrund af opgørelserne i henholdsvis bilag 7 og bilag 8.

Sagen blev behandlet mundtligt den 12. oktober 2011 med højesteretsdommer Vibeke Rønne som opmand. Som sidedommere udpeget af klager fungerede chef for FOA Overenskomst Ulrik Andersen og chefjurist Ettie Trier Petersen, FOA, og som sidedommere udpeget af indklagede fungerede chefrådgiver Jan Bülow, Danske Regioner, og chefrådgiver Ulla Fehrenkamp, Danske Regioner.

Der blev under forhandlingen afgivet forklaring af konsulent Knud Røddik, FOA, og Helle Nygaard, Region Nordjylland.

SAGENS OMSTÆNDIGHEDER

Overenskomstbestemmelser:

Regler om lønindplacering af opskolede sygehjælpere efter endt uddannelse blev første gang indført i 1995-overenskomsten for social- og sundhedshjælpere, social- og sundhedsassistenter, hjemmehjælper, sygehjælper mfl. Ifølge overenskomstens § 3, stk. 1, nr. 2, var social- og sundhedsassistenter indplaceret på løntrin 13-23 afhængig af deres anciennitetsindplacering. Sygehjælpere var ifølge § 3, stk. 1, nr. 4, indplaceret på løntrin 10-20.

I overenskomstens protokollat nr. 9, afsnit II, litra b, var der anført følgende om opskoling:

"b) Efter gennemgang og bestået opkolingsuddannelse efter den i pkt. a omtalte bekendtgørelse vil en social- og sundhedshjælper eller social- og sundhedsassistent ved umiddelbar tilbagevenden til samme (amts)kommune, som har bevilget orloven til uddannelse, være berettiget til at få *orlovsperioden (fra 1/2 til 1 år), medregnet i*

- a) *lønanciennitet* med indplacering efter kap.4 (§.11, stk. 3) ved ansættelse i den stilling, pågældende er blevet opskolet til og
- b) *beskæftigelsesanciennitet*, for så vidt angår opsigelsesvarsel, fratrædelsesgodtgørelse og efterløn."

Den omtalte reglen i kapitel 4 (§ 11, stk. 3) fremgår af "Aftale om lønanciennitet mv. for (amts-)kommunalt ansatte med aflønning efter tjenestemandslønssystemet". I bestemmelsen hedder det:

"Stk. 3. Ved overgang til ny og højere lønramme foretages indplaceringen i den nye lønramme således, at den ansatte allerede på indplaceringstidspunktet sikres såvel en aktuel som en fremtidig højere lønmæssig indplacering i forhold til den hidtidige lønrammes forløb."

I bemærkningerne til denne bestemmelse hedder det bl.a.:

"Bestemmelsen i stk. 3 er ændret og indebærer, at der én gang for alle ved indplaceringen i den nye og højere lønramme fastsættes en lønanciennitetsdato, hvorved der tages hensyn til, at der opnås lønforbedring i forhold til det lønforløb, der på overgangstidspunktet var gældende for den "gamle" lønramme."

Pr. 1. april 1998 trådte reglerne om ny løndannelse i kraft på dette område, jf. Overenskomst 97. I den forbindelse ændredes bestemmelserne om lønindplacering af opskolede sygehjælpere. Ifølge protokollat til overenskomsten under overskriften "G Opskolingsuddannelse" er anført bl.a.:

"B) Efter gennemgang og bestået opkolingsuddannelse efter ... bekendtgørelse [nr. 219 af 23. marts 1994] vil en social- og sundhedshjælper eller en social- og sundhedsassistent ved umiddelbar tilbagevending til samme amtskommune, som har bevilget orloven til uddannelse, være berettiget til at få orlovsperioden medregnet i

- 1) beskæftigelsesanciennitet, for så vidt angår opsigelsesvarsel, fratrædelsesgodtgørelse og efterløn.
- 2) Lønanciennitet med indplacering efter kap. 4 (§ 11, stk. 3,) ved ansættelse i den stilling pågældende er blevet opskolet til. Bestemmelsen bortfalder med udgangen af marts måned 1998. Der henvises til bestemmelserne i § 4, stk. 7 og 8."

§ 4 omfatter løn for hjemmehjælpere, sygehjælpere og beskæftigelsesvejledere m.fl. Bestemmelsens stk. 1, 7, 8 og 9, er sålydende:

"Stk. 1. Med virkning fra 1. april 1998 aflønnes sygehjælpere, hjemmehjælpere og beskæftigelsesvejledere efter følgende løntrin:

...

Sygehjælpere, jf. § 2, nr. 4, løntrin 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20 og 21. Løntrin 16 er 1-årig. Øvrige løntrin 2-årige.

...

Stk. 7. Ved umiddelbar overgang til en anden amtskommune bevarer sygehjælpere, hjemmehjælper og beskæftigelsesvejledere, jf. stk. 1, den hidtidige anciennitetsbestemte lønindplacering og det videre lønforløb efter de enkelte stillingskategorier aftalte lønforløb.

Stk. 8. Ved overgang til stilling som social- og sundhedshjælper eller social- og sundhedsassistent efter opskoling skal den pågældende indplaceres mindst et løntrin højere end den hidtidige lønindplacering som henholdsvis hjemmehjælper eller sygehjælper.

Stk. 9. Bestemmelsen i § 3 E om retten til kvalifikationsløn – i form af højere indplacering end grundlønnen på grundlag af sammenlagt beskæftigelse – regnes fra overgang til ansættelse som henholdsvis social- og sundhedshjælper eller social- og sundhedsassistent således, at social- og sundhedshjælpere, der indplaceres på løntrin 13 eller højere og social- og sundhedsassistenter, der indplaceres på løntrin 16 eller højere, anses at have haft 4 års sammenlagt beskæftigelse efter grunduddannelsen."

§ 3 E om kvalifikationsløn er bl.a. sålydende:

"stk. 1. Kvalifikationsløn ydes ud over grundløn og eventuel funktionsløn. Kvalifikationsløn baseres på den enkelte medarbejders kvalifikationer(uddannelse, erfaring mv.) erhvervet før og under ansættelsen.

Stk. 2. Social- og sundhedsassistenter og plejehjemsassistenter, jf. § 3 C, der har opnået 4 års sammenlagt beskæftigelse på grundlag af grunduddannelsen, indplaceres på løntrin 16. Efter 10 års sammenlagt beskæftigelse på grundlag af grunduddannelsen indplaceres den ansatte på løntrin 20."

I § 32 om "indplacering og overgangsbestemmelser i forbindelse med ikrafttræden af ny løndannelse, JF. §§ 3 B-G" hedder det bl.a.:

"Stk. 1. De pr. 31. marts 1998 ansatte social- og sundhedshjælpere, social- og sundhedsassistent, plejehjemsassistenter og plejere indplaceres pr. 1. april 1998 på grundlag af deres uddannelse, jf. § 3 C, kvalifikationer, herunder beskæftigelse, jf. § 3 E og eventuel funktion, jf. § 3 D.

Stk. 2. Social- og sundhedshjælpere, social- og sundhedsassistenter..., som pr. 1. april 1998 overgår til ny løndannelse, er sikret bevarelse af lønnen på det hidtidige løntrin pr. 31. marts 1998. Det forudsætter bevarelse af hidtidig stilling med hidtidig beskæftigelsesgrad mv.

Stk. 3. Social- og sundhedshjælpere, social- og sundhedsassistenter..., som ved overgang til ny løndannelse pr. 1. april 1998 ikke opnår lønfremgang ved indplacering efter §§ 3 C og 3 E tillægges et ekstra løntrin som en personlig overgangsordning.

I overenskomst vedrørende løn- og ansættelsesvilkår for social- og sundhedspersonale fra 1999 er § 6, stk. 2, sålydende:

”Social- og sundhedsassistenter og plejehjemsassistenter, jf. § 4, der har opnået 4 års sammenlagt beskæftigelse på grundlag af grunduddannelsen, indplaceres på løntrin 16. Efter 10 års sammenlagt beskæftigelse på grundlag af grunduddannelsen indplaceres den ansatte på løntrin 20. **Med virkning fra den 1. april 2000 ændres løntrin 20 til 21.**”

§ 9, stk. 10, har følgende ordlyd:

”Med virkning fra den 1. april 2000 gælder følgende bestemmelse:

”NYT”

a) Ansættelsestiden for sygehjælpere, plejere og plejehjemsassistenter, der opskoles til social- og sundhedsassistenter, medregnes i den sammenlagte beskæftigelse som social- og sundhedsassistent, der efter bestemmelsen i § 6 giver ret til kvalifikationsløn.

NYT

b) De pågældende bevarer som minimum den hidtidige løn ved tilbagevenden til samme arbejdsplads. Der kan modregnes i den personlige løngaranti ved fremtidige lokalt aftalte lønstigninger.”

Benedikte Lillian Jensen

Benedikte Lillian Jensen var aflønnet som sygehjælper med anciennitetsdato 1. juni 1983. Hun afsluttede opskoling til social- og sundhedsassistent den 16. juni 1997. Parterne er enige om, at hun efter opskoling efter 95-overenskomsten blev indplaceres på løntrin 19.

Joanna Thimm Larsen

Joanna Thimm Larsen var aflønnet som sygehjælper med anciennitetsdato 1. april 1988. Hun afsluttede opskoling til social- og sundhedsassistent den 20. december 1997. Parterne er enige om, at hun efter opskoling efter 95-overenskomsten blev indplaceres på løntrin 17.

Meddelelse om ”Lønreform 98”

Aalborg Sygehus har udarbejdet meddelelse til ansatte social- og sundhedsassistenter betegnet ”Lønreform 98”, der indeholder angivelse af løntrin pr. 31. marts 1998. I brevene til såvel Benedikte Lillian Jensen og Joanna Thimm Larsen er gengivet indholdet af 97-overenskomstens § 3 C, hvorefter grundløn er løntrin 15, og § 3 E, stk. 2, om kvalifikationsløn

Meddelelse til Benedikte Lillian Jensen er underskrevet af FOA og af Aalborg Sygehus den 18. juni 1998. Hendes løntrin er opgjort til i alt 20 og er sammensat af grundløn: løntrin 15, kvalifikationsløn: 1 løntrin, personlig kvalifikationsløn: 3 løntrin og overgangstillæg: 1 løntrin.

Meddelelse til Joanna Thimm Larsen er underskrevet af FOA og af Aalborg Sygehus den 18. juni 1998. Hendes løntrin er opgjort til i alt 18 og er sammensat af grundløn: løntrin 15, kvalifikationsløn: 1 løntrin, personlig kvalifikationsløn: 1 løntrin og overgangstillæg: 1 løntrin.

Bilag 7, 7a og 8 indeholder en opgørelse over henholdsvis Benedikte Lillian Jensen og Joanna Thimm Larsens løntilgodehavende, såfremt man lægger klagers forståelse af overenskomstens § 3 E til grund.

SAGEN PROCEDEREDES

Efter proceduren voterede rettens medlemmer. Der kunne ikke blandt sidedommerne opnås flertal for noget resultat. Opmanden tilkendegav herefter sin opfattelse af sagen. Tilkendegivelsen blev taget til efterretning og kendelse blev frafaldet.

OPMANDENS TILKENDEGIVELSE

Opkølingen af de af sagen omfattede social- og sundhedsassistenter medførte af de pågældende fik beregnet en ny anciennitetsdato, jf. reglen i kapitel 4 (§ 11, stk. 3) i "Aftale om lønanciennitet mv. for (amts-)kommunalt ansatte med aflønning efter tjenestemandslønssystemet". Denne regel blev i henhold til protokollat til 97-overenskomsten "G Opskolingsuddannelse" punkt B, stk. 2, opretholdt frem til udgangen af marts måned 1998, hvor den blev afløst af en ny regel om indplacering af opskolede medarbejdere i § 4, stk. 9. Også efter denne regel fik opskolede medarbejdere fastlagt en ny lønanciennitetsdato.

På den baggrund finder opmanden, at det må kræve sikre holdepunkter i overenskomsten, såfremt bestemmelsen i § 3 E, stk. 2, i overenskomsten fra 1997, skulle indebære, at der fra den 1. april 1998, hvor reglerne om ny løndannelse trådte i kraft, skulle beregnes en ny lønanciennitetsdato for de social- og sundhedshjælpere, der allerede var indplaceret pr. denne dato, og således havde fået anerkendt en ny lønanciennitetsdato i forhold til beregning af de anciennitetsbestemte kvalifikationstillæg.

Efter 97-overenskomsten, navnlig indholdet af § 3 E og protokollat "G Opskolingsuddannelse", finder opmanden ikke grundlag for at fortolke overenskomsten således, at der kan beregnes ny lønanciennitetsdato for allerede indplacerede social- og sundhedshjælpere.

Opmanden finder herefter, at Benedikte Lillian Jensen og Joanna Thimm Larsen efter 97-overenskomsten er berettiget til kvalifikationsløn på grundlag af 10 års sammenlagt beskæftigelse på grundlag af grunduddannelsen på grundlag af den lønanciennitetsdato, som de pågældende opnåede efter endt uddannelse.

Da sagen først er rejst i 2009, er det herefter spørgsmålet, om forældelsen af de pågældendes krav er suspenderet i medfør af § 3 i 1908-loven og § 3, stk. 2, i forældelsesloven.

Den meddelelse, som Aalborg Sygehus har udarbejdet til ansatte social- og sundhedsassistenter betegnet "Lønreform 98", indeholder ikke angivelse af de pågældendes lønanciennitetsdato efter overgang til ny løndannelse. Derimod indeholder meddelelsen en gengivelse af 97-overenskomstens § 3 E, stk. 2, om kvalifikationsløn, herunder om indplacering på løntrin.

Henset hertil finder opmanden, at der ikke er grundlag for at antage, at Benedikte Lillian Jensen og Joanna Thimm Larsen burde have været bekendt med, at Ålborg Sygehus ændrede deres lønanciennitetsdato, således

at deres krav på kvalifikationsløn på grundlag af 10 års sammenlagt beskæftigelse på grundlag af grunduddannelsen først blev tillagt på et senere tidspunkt. Da de pågældende ikke findes at have haft anledning til at kontrollere, om Ålborg Sygehus lønanvisning var korrekt, må de anses for at have været i utilregnelig uvidenhed om deres krav. Forældelsesfristen er derfor suspenderet.

Sagen opstod i forbindelse med et almindeligt løntjek af medlemmers løn i begyndelsen af 2009. FOA's krav i anledning af sagen blev forhandlet lokalt den 11. december 2009, og den 25. august 2010 blev der afholdt mæglingsmøde i sagen. Indklagede har ikke bestridt, at FOA har forfulgt kravene med tilstrækkelig hurtighed. Benedikte Lillian Jensen og Joanna Thimm Larsens krav er derfor ikke forældede.

Da parterne herefter er enige om, at de pågældendes krav skal opgøres i overensstemmelse med bilag 7, 7a og 8, tager opmanden klagers påstand til følge.

Opmanden bestemte, at hver part skal bære sine omkostninger for voldgiftsretten, og at parterne skal betale opmandens honorar med halvdelen hver.

Vibeke Rønne
højesteretsdommer